N.ro 219.
D. 13. Września.
PONIEDZIAŁEK:
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Wyiazd Władysława IV na woynę Turecką 1634.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE

JW. Rzeczywisty Tajny Radca i Senator Nowosilców, wczoraj po południu przybył z *Petersburga* do *Warszawy*. —

Kommissja Rządowa Przychodów i Skarbu uwiadomiła interessowane osoby, iż Xiąże Namiestnik Króle: Postanowieniem swoiem na dniu 17m Sierpnia b. r. zapadłem zezwolić raczył, aby nabywcy dóbr niegdyś za rządu *Austrjackiego* sprzedawanych, spłacali należność za też dobra od nich skarbowi przypadaiące obligacjami, które była *Kommissja Centralna Likwidacyjna* mieszkańcom Przedmieścia *Pragi* na pretensje za rozebrane ich domy i zabrane place pod fortyfikacje, wydała.

Po ciągle przez kilkanaście dni trwaiących upałach, wczoraj cokolwiek zmieniło się powietrze; Deszcz przez kwadrans padał w *Warszawie*, lecz w okolicach za *Pragą* wcale go niebyło. —

Do ogłoszonego wczoraj opisu zgonu ś: p: JW. *Franciszka Xawerego Wyszkowskiego*, dołączamy następuiący nadesłany artykuł. —

„Urodził się dnia 3 Grudnia 1764 r: z Kunegundy *Jwińskiej* i Romualda *Wyszkowskich*, niegdyś Podkomorstwa *Łomżyńskich*. Wychowany w sławnej Szkole Rycerskiej w *Warszawie*, po ukończeniu nauk, przyiął służbę w Wojsku Cesarsko *Austrjackiem*, wktórem od prostego Żołnierza, doszedłszy stopnia Rotmistrza w pułku Kiryssjerów, odbył chwalebnie kampanją w wojnie *Austrji* z *Turkami*, iako Adjutant przy boku Feld-Marszałka *Laudona* i doświadczeniem wsparł nabyte wiadomości w sztuce woiennej, czego dał następnie niezaprzeczone dowody. Po skończonej kampanji, był Adjutantem przy wiekopomnej pamięci Xięciu Adamie *Czartoryskim*, Feldmarszałku Wojsk Austrjackich, gdy rozkazem rządu ówczasowego powołany wraz z innemi Polakami w wojskach obcych będącemi pod Narodowe chorągwie, *Wyszkowski* po otrzymanem z trudnością uwolnieniu od służby, wszedł ochoczo w szeregi Ojczyste w stopniu Maiora Kawalerji Narodowej Brygady pierwszej. Biegłość w obrotach woiennych, równie iak gorliwość i całkowite poświęcenie się sprawie publicznej, zjednały mu stopień Jenerała i sławę powszechną. Gdy następnie zmieniły się okoliczności Kraiowe, *Wyszkowski* lat kilka we *Francji* i we *Włoszech* przepędziwszy, wrócił do Ziemi Ojczystej i naprzód na Wołyniu, a później mieszkaiąc w *Litwie*, cały się w domowem zaciszu poświęcił ziemiaństwu i naukom, które były zawsze najmilszem iego zatrudnieniem. Nadwątlone zdrowie, i dawne związki w Stolicy, w której młode lata spędzał swobodnie, skłoniły go przenieść do niej swój pobyt i schyłek dni oddać spokojnie miłemu ze staremi przyiaciołmi obcowaniu. Nieprzewidywał niestety! że zamiast tej drogiej sercu iego pociechy, zgon w niej napotka; ledwie

się bowiem oczom naszym pokazał gdy go nagle paraliżem rażonego śmierć nam na zawsze wydarła. Był to Mąż godzien że wszech miar szacunku i żalu naszego. W życiu publicznem dzielny Żołnierz i prawy Obywatel, w życiu prywatnem czynny i cnotliwy, przyiemny w społeczeństwie, w różnych wiadomościach biegły, w postępkach szlachetny i rzetelny. dla Przyiacioł otwarty i dobroczynny. Będąc bezżennym, cały swój zapracowany maiątek zapisał Dzieciom najmłodszego Brata swego, Hiacynta *Wyszkowskiego* do którego w całem życiu był najmocniej przywiązany."

w *Krotoszynie* stolicy niedawno utworzonego Xięstwa w Wielkiem Xtwie *Poznańskiem* od d. 28 z. m. bawi nowy Właściciel tego mieysca Xiże *Turn Taxys* z swą Małżonką. Królewicz Następca Tronu *Pruskiego* przeieżdzaiąc z *Gdańska* do *Wrocławia* odwiedził d. 1 b. m. to miejsce. — Gazeta rządowa *Pruska* donosi z *Emden* że po odebranej wiadomości z *Londynu* iż wolno *Owies* wprowadzać do *Anglji*, znacznie się ożywił handel w Niemczech północ:, i cena owsa nagle się podniosła.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

z *Paryża*.

Zdaie się że wojska *Francuzkie* ieszcze przez dłuższy czas niż było ułożono, pozostaną w *Hiszpanji*, słychać że między dowodzącym Jenerałem tegoż wojska a rządem Hiszp: iuż w tej mierze zawarto układ, a wszelkie potrzeby dla żołnierzy są na cały rok zamówione. — Xiże *Infantado* został mianowany Jeneralnym Kapitanem *Madrytu* i przyległych prowincji. — Listy z *Walencji* zapewniaią, że wiele *Angielskich* okrętów zbliżyło się do brzegów *Hiszpańskich*. — Xiże *Brunświcki* bawiąc w *Rzymie* pod imieniem Hrabiego *Warhberg* zwiedziwszy wszystkie osobliwości tego miasta, wyiechał do *Turynu* zkąd ma się udać do *Francji*. — Minister Hiszpański Hrabia *Ofalja* gdy go oddalono z Ministerjum, prosił aby mógł się udać do *Włoch*, co mu było odmówionem, wyiechał więc do *Grenady*, teraz rozchodzi się wieść że niema go w tem mieście i niewiadomo gdzie się obraca. — Ważną dla Kościoła *Katolickiego* wiadomość umieściły rozmaite gazety: Sławny *Basza Egiptu* prosił Ojca S: aby w *Memfis* w mieście *Egipskiem* był odtąd Biskup *Katolicki*. Ojciec S. mianował na tę dostojność Xdza *Abrahama Chaścjar* i iuż poświęcenie nastąpiło. Nowy ten Arcy-Biskup weźmie z sobą Katolickiego Kapłana, któremu *Basza Egiptu* ofiarował stół, mieszkanie i pensji rocznie 6,000 talarów rzymskich. TenżeBasza Ojcu nowego *Arcy Biskupa* nadał tytuł Margrabiego *Zaatha* i przeznaczył aby iego herb składał się z *Gwiazdy* i *Krzyża*. — Przysłano do *Paryża* urzędowy raport o wzięciu warowni *Taryfy* osadzonej *rewolucjonistami*, wszystkich zabrano w niewolą albo zabito, zdobycie tej warowni przez wojsko Francuz: i Hiszpań: uskuteczniono by w krótszym czasie, lecz proch tak był zły, że niedał się zapalić. z Powodu tychże rewolucjonistów; Król Hiszpański wydał postanowienie aby wszystkie władze schwytawszy buntownika uzbroionego, natychmiast kazały go rozstrzelać, i aby nikt do *Stolicy* nieprzybywał niebędąc wezwany. Wydano oraz surowe polecenia względem paszportów. Rozkazano aby z *Grenady* bezzwłocznie oddalili się wszyscy oficerowie dawnego wojska Konstytucyjnego, Zakonnicy sekularyzowani, zgoła wszyscy nie maiący stałego sposobu do życia. Ponowiono oraz rozkaz że niewolno zgromadzać się na ulicach więcej osobom iak 3, a to pod karą za pierwszym razem 200 dukatów, a za drugim odesłaniem na galery na lat 5. Takie rozpo-

rządzenia ogłoszono po wszystkich większych miastach całej *Hiszpanji*. — w *Paryżu* iuż dwie edycje rozkupiono nowo wyszłego dzieł-ka o *Cenzurze* którego autorem iest były Minister *Szatobryand*. — Niedawno wyszły z druku bardzo ciekawe pamiętniki Xcia *Otranto* (Fusze) byłego Ministra za czasów *Napoleona*, teraz ieden z Synów tegoż Xcia ogłosił że te pamiętniki nie są dziełem iego Ojca. — w *Paryżu* w krótce ma być daną w ięzyku francu: Opera Niemiecka *Przerwana ofiara* z muzyką *Wintera*, lecz rzecz iej ma być zupełnie przerobiona, przeciw czemu iuż niektórzy amatorowie zanoszą protestacją.

z Londynu.

Król *Angielski* lubo nie iest zdrów zupełnie, iednak przeieżdza się często w okolicach Pałacu *Windsor*.—Minister *Kaning* chorował przez dni kilka, lękano się bardzo o iego zdrowie, teraz iuż ma się lepiej i ciągle pracuie.—Aienci *Hiszpańscy* bardzo są czynni w *Londynie* i staraią się dla swego rządu o zaciąg nowej pożyczki, którа ma służyć na popieranie wojny w *Ameryce Południowej*. —Jak wielkie poważanie maią *Anglicy* w *Persji* dowodzi opis następnego zdarzenia. Król *Angielski* pisał list do Szacha *Perskiego*, gdy ten list przysłano na granice *Persji*, wydano rozkaz aby Posłaniec iechał pod Baldakinem, trzymaiąc list na kosztownym wezgłowiu okrytym złotą materją, znaczny oddział Jazdy ma otaczać Posłańca, z każdego noclegu i popasu gdy wyieżdzać będzie, słyszeć się dadzą odgłosy trąb i kotłów; wszystkie garnizony występować maią przed listem i czynić takie honory iakie czynią przed *Szachem*; każdy z poddanych *Perskich* będąc na drodze którą iest list wieziony, ma mieć twarz obroconą do listu, i pod surową karą niewolno mu w tej chwili usiąść lub patrzeć na bok.

— Wiadomo że w *Anglji* iest surowe prawo na każdego kto się nielitościwie obchodzi z zwierzętami. Niedawno ukarano strofem 2000 złp: pewnego *Pułkownika*, który przynaglał chude Konie aby wczasie iednej godziny uszły 16 mil *Angiels*:. Takiż strof musiała opłacić Hrabina B.... która przyiechawszy do swej przyiaciółki, bawiła u niej w nocy przez 5 godzin, gdy ciągły deszcz padał, a iej Konie zaprzężone w karecie przez ten czas mokły.— Najogromniejsza *Armata* w świecie, iest własnością Kompanji wschodnio Jndyjskiej, ma teraz być sprowadzoną do *Anglji* iako podarunek Królowi Ang: od tejże kompanji. Kazał ią ulać niegdyś Sułtan *Aurengzeb*, dotąd iest w dobrym stanie, zamiast lawetu leży na ogromnej massie żelaza. Mówią że kula do tej armaty musi ważyć 2464 funty.— Niektórzy utrzymuią że *Jturbide* działać będzie nie dla otrzymanie na nowo dla siebie Korony *Mexykańskiej*, lecz dla powrócenia tego kraiu Królowi: *Hiszpańskiemu*, i dla tego Brat Królewski *Franciszek* ma popłynąć do *Ameryki*. — Gazety *Londyńskie* powtórzyły z gazet *Paryzkich* że główne warunki traktatu między *Francją*, a wyspą S. *Domingo* są następuiące: Uznanie niepodległości *Hajty*, wypłacenie 100 miljonów franków Francuzom którzy byli osadnikami tej wyspy, nadanie pierwszeństwa handlowi francuzkiemu, oddanie *Francji* wyspy zwanej *Żółwia*, którаby służyła na stacją wojskową. Zdaie się iż ten ważny trakat będzie zawartym. —

z Wrocławia.

Dnia 3 b:m: Król *Pruski* wieczorem przybył do naszego miasta, a wczoraj także przybyła dostojna Małżonka Królewicza Następcy tronu, również tu spodziewanego. Zjazd mamy liczny z powodu przybycia Najiaśniejszej Rodziny. —

DONIESIENIA.

Urząd Municypalny M. S. Warszawy. Ogłasza niniejszym Licytacją Publiczną na skoszenie i uprzątnienie Owsa, na Placu Mustry za Koszarami Artyllerji będącego, która w Biórze Urzędu Municypalnego w dniu 16 b.m o godzinie 3ciej z południa przed Delegowanym Urzędnikiem odbędzie się. Warunki Licytacji w każdym czasie w Biórze przejrzeć można.— Radca Stanu Prezydent *Wojda.* Sekre: Jlny *G. Jakołkowski.*

Pewna osoba opatrzona w iak najlepsze świadectwa, mogąc do tego dać ustną rekomendacją, umieiąc ięzyki Polski, Niemiecki, Ruski i w małej części Francuzki, życzy przyiąć obowiązek u wyieżdzaiącego na woiaż; potrzbuiący raczy się zgłosić do Drukarni Kurjera.

w *Domu Towarzystwa Dobroczynności na Krakowskiem Przedmieściu Nr* 370 *iest do sprzedania wewnętrzna Budowa Młyna ciągłego o iednym kamieniu; życzący sobie nabyć, widzieć go można w każdym czasie.*

Nra 3,091 *i* 15,231 *ćwierciowe do* 2*ej Klasy* 26 *Lot: Klas: zaginęły, wygrana więc iaka może paść na te Nra, tylko temu wypłacona zostanie na czyie imie w Kontrolli iest zapisaną.* —

Francuz rodowity, ożeniony z Polką, życzy sobie utrzymywać Uczniów do Szkół publicznych uczęszczaiących na Stancji, dozor nad uczniami i wygody wszelkie deklaruie. Ulica Sto Jańska Nr 23 na pierwszem piętrze.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż effekta iakoto: Komodę, Talerze faiansowe, Krzesełka, Płaszcz sukienny i inne różne sprzęty, tu w Warszawie przy ulicy Marszałkowskiej w domu Nr 1404 w d 14 Wrz: r.b. z południa o godz: 3 przez publiczną licytacją sprzedane będą. —

And. Tryllerowicz Kom: T. C.

Podaie się do Publicznej wiadomości, iż Aukcja na Effekta, iako to: Stół duży, składany Parawan, Szafy, Krzesła, Szlafrok, Obraczy olejno malowane, Książki i t: p: w Warszawie przy ulicy Elektoralnej N. 748, w dniu 14m. i r.b. zrana o godzinie 10tej za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się.— Andrzej Tryllerowicz Komornik.

Niżej podpisani podaią wiadomość szanownym Rodzicom Dzieci swe do Szkół wysełaiącym, iż u nich znaleść mogą lokal wygodny ze Stołem i wszelkiemi wygodami dla tychże stałącemi, a to poprzednio za wspólnem umowiemiem. Mieszkanie przy ulicy Sto Krzyskiej Nr 1323. *Grossowie.*

Uwiadamiam Szano. Publiczność a mianowicie WW. Rodziców i Opiekunów Uczniów Liceum Warszaws:, iż mam zamiar przyjmowania na stancje i stół Uczniów tegoż Liceum, zaręczaiąc z mej strony najprzyzwoitsze utrzymanie i dozór domowy. Mieszkam w officynie Pałacu JW. Hra: Mokronoskiej, przy ulicy Krakow: Przedmieście Nr 393 *obok Liceum Wars: na dole w dziedzińcu.*

Dozór Magazynu Rządowego Drzewa i innych płodów Leśnych. w Myśl Reskryptu Kom: Rządo: Przychodów i Skarbu z dnia 3go Września r. b. podaie do Publicznej wiadomości iż na dniu 20 Września r.b. w Kancelarji Dozoru Magazynu Rządowego Drzewa przy ulicy Bugaj pod Nrami 2602 i 2603, odbędzie się Publiczna Licytacja in minus o wystawienie nowej Szopy w Magazynie Rządowym Drzewa na Solcu na skład Drzewa twardego rękodzielnego, wzywa zatem wszystkich chęć licytowania maiących, aby w dniu wyżej rzeczonym w Kancellarji Dozoru Magazynu Drzewa Rządowego zaopatrzeni w Vadium złp: 3000 znajdowali się, o warunkach przedlicytacyjnych w każdym czasie w Kancellarji Dozoru Magazynu Rządowego Drzewa dowiedzieć się można. — Warszawa dnia 10 Wrześ: 1824 r. Inspektor Magazynu *Sąchocki.* Kontroller *Rossmann.*

Trybunał Cywilny Iszej Jnstancji Woiew: Mazowiec: *Podaie do powszechnej wiadomości iż Dom tu w Warszawie przy ulicy Senatorskiej N.* 471 *sytnowany do nieobecnego Mosguy należący, wypuszczony będzie przez Licytacją Publiczną w dniu* 20*m. Września r.b. zrana, o godzinie* 10*tej w Wydziale III odbyć się maiącą wiednoroczną dzierżawę to iest od Sgo Michała r.b. do Sgo Michała* 1825 *roku. O warunkach pod iakiemi Dom ten ma być wydzierżawionym, przekonać się można w Archiwum Trybunału u Gulskiego Archiwisty.* — w Warszawie *d.* 27 *Sierpnia* 1824 *r.* — *Prezes Lewiński*

Sekretarz Czermiński.

Sprostowanie. w Wczorajszym Kurjerze na stronnicy 563, zamiast *witał go Rektor Magnifikus*, być powinno *witano go iako Rektora Magnifikus.*

Teatr. Jutro Drama Nienawiść Ludzi i Żal.